

Velikanoč.

Po dolgi ostri zimi se je vzbudila narava zopet iz zimskega spanja in prišli so veseli in prijetni velikonočni prazniki. Bodi še tako otožen, čuti se še tako nesrečnega, gotovo napolni ti Velikanoč srce z veseljem in radostjo, da pozabiš tug in bolečin minolega časa. Sv. katoliška cerkev pač nima lepših praznikov, kakor so velikonočni, v kojih se spominjamo zmagoslavnega vstajenja Gospodovega. Naš Vzveličar, poprej zaničevan, zasramovan in trpinčen, dviga v dan vstajenja ponosno zastavo veselja, miru in sprave in po vesoljnem katoliškem svetu se razlega veseli „Aleluja!“

Tudi slovenskemu učiteljstvu doné zmagonosni glasovi „Aleluje“ prelepo na ušesa in v srcu odmeva nam veseli glas, ki nas tolažilno spominja, da je Vzveličar — naš prvi učitelj — mnogo trpel ter žel za svoje nauke le nehvaležnost svetá, da pa je naposled slavno premagal nasprotnike svoje.

To so res prazniki veselega upanja za nas, ker nas tolažijo, da tudi nam edenkrat pride Velikanoč naše zmage nad nasprotniki našimi.

Največji pedagog svetá, velikan izmed dosihdobnega učiteljstva, učenjak in reformator v pedagogiki, slavni Jan Amos Komenski, kojega spomin proslavlja ves omikani svet, kojega proslavlja tudi naše društvo dné 19. t. m., ta mož daje nam v tem slučaju tudi prelep vzgled. Za časa njegovega trudapolnega življenja so ga preganjali in zaničevali ter pota njegova s trnjem in osatom potresali, a ob tristoletnici njegovega rojstva dviga pa zmagonosno zastavo in ves izobraženi svet mu prepeva slavo.

Dasi pa je žel toliko nehvaležnost za svoj trud, vendar ni prenehal delovati, ker je iskreno ljubil svoj narod in človeštvo sploh.

Tudi mi moramo imeti poleg ljubezni do Boga, ki je premagal ves svet, lju-

bezen do svojega naroda, do jezika materinega, do svoje domovine — ožje in širje.

Tudi Komenski je učil v materinem jeziku svoj narod, ker je dobro vedel, da mu na ta način največ koristi.

Po tem poti moramo tudi mi hoditi; narodnost naša bodi naše življenje in njej izkazujmo svojo ljubezen. Ako ljubimo svoj narod, ljubimo tudi same sebe, kadar pa pustimo narodno svojo ljubezen, tedaj smo zatajili same sebe in tujstvo je preostalo naše grobove.

S temi načeli moramo biti prešinjani slovenski ljudski učitelji. Taka načela gledé narodnosti so navdajala tudi slavnega Komenskega in prav ta načela so bila vzrok, da ni opešal in omagal delovati za svoj narod, ko je bilo življenje njegovo zgolj trpljenje in preganjanje. Iz te ljubezni do svojega naroda izvira tudi njegovo velevažno pedagogičsko načelo: „Otrok priúči se najprej materinega jezika in na tej podstavi šele drugih predmetov“. Komenski je spoznal že tedaj, da kultura v tujem jeziku služi le aristokratom naroda, narod sam pa je ne pozna, ker mu je jezik tuj, ker mu je ta jezik neprozoren zastor, kateri pokriva omiko in splošno prosveto.

Učitelj ima povsod premnogo prilike skazovati ljubezen do svojega naroda, recimo v zasobnih krogih, na javnih mestih, v učiteljskih društvih, posebno pa v šoli, ako jo cepi v nedolžna otroška srca. Tako je deloval tudi Komenski, in če ga posnemamo, bode to naše delovanje najboljše seme v blaginjo našega naroda. Kadar pa zažene to seme svoje kalí, to bode istinita Velikanoč slovenskega naroda in slovenski učitelj bode pa prepeval z zadovoljstvom zmagoslavno „Alelujo!“

In takrat bodo prenehale leteti na nas ostre pušice, češ, da ne koristimo toliko narodu, kolikor narod za nas žrtvuje! Tako

očitanje globoko rani sleharnega narodnega učitelja, kajti rana, ki jo prizadene bratratu, je hujša, kakor če jo je vsekal sovražnik!

Pa to nas ne sme spraviti s tira našega delovanja, marveč voljno prenašajmo po vzgledu trpina Komenskega vse bolečine in težave. Vstrajnost bodi naše

orožje, potrpežljivost naš talent in na stare dni bodemo videli in uživali znabiti že sad svojega truda.

Kdor izmed nas pa pred časom v delu promine, kdor ne dočaka „cvetne nedelje“

s palmovo vejico, tisti stopi iz vrste delavcev za Komenskem z blaženo zavestjo, da ni živel zastoj, da se je trudil za potomstvo — blagoslavlja jo če njegov spomin!